1874. VI. évfolyam. 175. szám. Héttő, szeptember 7.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több ixbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Kossuth levelének hatása.

⊙) Alig tölt el pár nap, mióta Kossuth levele megjelent; s a hatás, mit előidézett, már eddigelé is rendkivüli.

Kossuthnak még mindegyik levele varázshatással volt a különböző politikai körökre; de ugy látszik, hogy a legutóbbi levél az előbbieket mind felyülmulja az eredmény tekintetében.

Nemcsak az általa elsorolt tények és az ország nyomorult helyzete indokaira vonatkozó érvelés, — hanem e mellett azon nyugodt, mérséklett, méltóságos hang, mely előadását jellemzi — idézték elő a rendkivüli hatást.

Még a jobboldali lapok is — a „Pesti Napló“ kivételével, mely legközelebb van érdekelve a hét éves gazdálkodásból folyólag elsorolt megczáfolhatlan vádak által — előbbi támadásaikhoz képest tisztességes hangon szólanak az időszakot alkotó nagybecsü levélről.

Tán a javulásnak, vagy tán az elernyedésnek és a félelemnek is van része abban, hogy most a jobboldali közlönyök nem kiáltanak rá „feszitsd meg“-et!

A „Pesti Napló“ azonban nyilván a kétségbeesés őrjöngései közt rángatózik, midőn a levélnek Magyarország függetlensége kivivására vonatkozó tételeivel áll szemközt; s eszeveszetten mutat rá, hogy a levél s a párt, melyhez az intéztetett, forradalomra izgatnak!

A gonosz nyelvü rágalom, melylyel a hatalomszomj táplálkozik, már ime nem talál más védelmet kétségbeesésében, mint azt, hogy a forradalom rémeivel ijesztgesse azokat, kik magyarok levén, hazájuk függetlenségét merik irni zászlójukra!...

A kétségbeesés e végtusája legvilágosabb bizonyiték arra, hogy a párt, mely ily gonosz rágalmakon évődik, felosztásban van!...

Bizonyára a „Pesti Napló“ s hasonlásai az 1790. XII-dik törvényczikket megalkotó törvényhozásra és az azt szentesitő királyra is — kik Magyarország függetlenségét törvénykönyvünkbe lefektették — ha akkor él — örjöngésében ráfogta volna a „forradalmár“ czimet, — ha önhatalma fentartásának érdeke ugy hozza vala magával!...

Hiszen a függetlenségi párt nyilvánosan müködik, nyiltan bevallja programmját; vezetői és főbb tagjai ott ülnek a parlamentben; és mégis rákiáltja a Napló idétlen henczegése a forradalmi irányzatot!...

E gyanusitás legyen megvetve, a mint illik; és legyen edzerő a tiszta keblü honfiak törekvéseire, kik a haza érdekét minden magán érdeknek eléje teszik!...

A nagy becsü levél másfelől az ellenzékre is általában rendkivüli hatást gyakorolt.

Mindegyik ellenzéki árnyalat elismeri az ország függetlenségére törekvés jogosultságát!

Az „Ellenőr,“ mely a balközéppárt által proklamált elveknek a november 7-kei határozat által lett háttérbe szoritatásában főtényező vala, csaknem váratlanul kiáltja ki, hogy az eredeti programm tisztán fen fog tartatni.

A „Hon“ is kijelenti, hogy az ellenzéki árnyalatok együtt müködése lehetséges és kivánatos, habár a párt czim nem lenne is egy ugyanaz...

Ime, a közeledés az ellenzéki árnyalatok közt, mely meghozandja az összetartást s az egyetértést is!...

Igen, az ellenzékre a nagy becsü levélnek az a hatása van, hogy a közös ellenség, a közösügyes kiegyezési rendszer ellen vállvetve folytassa küzdelmeit!

Hogy szünjék meg a főelvekben egyetértő ellenzéki pártok közt a czélt veszélyeztető surlódások, örökös tusák lármája; és egyesült erővel törjenek a jobboldali politika megdöntésére, mely miatt már is életveszélyben forog a haza!...

Szüntessük meg tehát a testvérharczot, ha egyek vagyunk a főelvekben!

A mellékes kérdésekben maradjon meg mindenik ellenzéki pártnak cselekvési szabadsága!

~~S a megkimélt erőt~~ forditsuk a közös ellenség ellen.

Ha Kossuth levelének hatása a közel jövőben oly arányban nő, mint kezdetben mutatkozik:

Ugy bizonyára „a haza fényre derül!“

— **A métermérték behozataláról szóló törvény** sikeres keresztülvitele a méterrendszernek előnyös és minél könnyebb megismertetését tevén szükségessé, a m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium „Tudnivalók a métermértékről“ czim alatt egy népszerü kis könyvecskét bocsátott ki, melynek czélja a rendszer meghonositását előkésziteni.

— **Király ő felsége szeptember havi csapatszemle-utának programmja.**

Szeptember 7-én. Elutazás Bécsből Prágába.

Szeptember 8-án. Az udvar Prágában marad.

Szeptember 9-én. A főhadiszállás kocsin utazik el Prágából Winarba.

Szeptember 9., 10., 11. és 12-én. Brandeisban van a főhadiszállás. — E napokon reggelenkint hadgyakorlatokat tart.

Szeptember 12-én. Elutazás az északnyugoti pálya különvonatával Brandeisből Bécsbe.

Szeptember 13-án. Az udvar Bécsben marad.

Szeptember 14-én. Elutazás Bécsből kocsin, Schwechaton át Schwadorf felé az Eichinger-keresztig a hadgyakorlatok szinhelyére.

Szeptember 14., 15., 16-án. A főhadiszállás Bruckban van.

Szeptember 15., 16-án. A csapattestek manővere tartatik a magyar honvédekkel együttesen, Bruck mellett.

Szeptember 16-án. Elutazás lajthai Bruckból az állampálya (déli vonal) különvonatával Budapestre, megérkezés Budapestre 10¼ óra este.

Szeptember 17., 18., 19. és 20-án A legmagasb udvar Budapesten időz, honnan szeptember 19-én reggel 4 órakor elutazás kocsin Bián (gyülhely) keresztül az Alcsuth-Boglár mellett fekvő hadgyakorló-térre. — A Bicske-Alcsuthnál öszpontositott magyar honvédcsapatok hadgyakorlata. — Visszaindulás Alcsuthról Budapestre 4 órakor délután.

Szeptember 21-én. Elutazás Budapestről Aradra, az államvaspálya különvonatával Czeglédre, s onnan a tiszai vaspályán. — Elindulás Budapestről 12 órakor délben; megérkezés Aradra este 5¾ órakor.

Szeptember 21., 22. és 23-án. A főhadiszállás Aradon.

Szeptember 22. és 23-án. A XVII. és XXXIV. gyalog-hadosztály manővere a magyar honvéd-csapatokkal együttesen Arad közelében.

Szeptember 23-án. Visszautazás Aradról Gödöllőre, a tiszai vaspálya különvonatával Szolnokra, s innen a magyar államvaspályán Hatvanon keresztül Gödöllőre. — Elindulás Aradról 3½ órakor délután; megérkezés Gödöllőre 9 órakor este.

Szeptember 24., 25. és 26-án. Az udvar Gödöllőn mulat.

Szeptember 25. és 26-án. Zárhadgyakorlatokat tart Budapest helyőrsége Fóth vidékén.

— **Jótékonyság.** Gr. Zichy Domokos czimzetes püspök, a veszprém-egyházmegyei papnyugdijintézetre huszonöt ezer forintot ajándékozott. Már korábban is adott tizezer forintot e czélra.

— **Schwimmer Simonnak** Temesvárott, a neki ajándékozott tömösvári konzulsági állomás elfogadását ő felsége megengedte.

A debreczeni felső gazdászati tanintézet.

— Debreczen város közönségének a fővárosi s általában a hazai sajtó által is támogatott erélyes felszólalása és Bartal miniszter eszélyessége, végre is rendes vágásba hozta ez intézet ügyét, s az intézet további fenállása, sőt tovább fejlesztése is biztositva van.

Igaz, hogy Debreczen város áldozatkészsége ismét nagy mérvben igénybe lesz véve a felső gazdasági iskolának, mely most a város külrészén áll, a városba behozása által, ami jóval több tőkét kiván, mint amennyibe az intézet évi fentartása kerül; de a város az erre szükséges költség felét már 1872-ben megajánlotta, s most bizonyosan kész megajánlani az egészet, hogy ily nagy fontosságu iskolától meg ne fosztassék. És viszont a mostani belső iskolai épület a város tulajdonába megy át, a mely kórháznak igen alkalmas lesz; kórházra pedig nagy szükségünk van. — Továbbá, egy évi előkészitő osztály is állittatván fel az állam költségén, ez előhaladás által csak nyer az iskola és a város.

A miniszteri leiratot jónak látjuk alább egész terjedelmében közleni.

Effelett tegnap a városi bizottság értekezletet tartott, s a miniszter kivánatába az értekezlet elvileg beleegyezett. A szerdai közgyülés bizonyosan elfogadja az értekezlet véleményét s kinevezendi a miniszter által kivánt szükebb bizottságot, mely a módok és feltételek iránt a kormány küldötteivel még e hóban értekezni fog. Ugy halljuk, hogy Bartal miniszter e hó végén személyesen is elrándul Debreczenbe, s bizonyosan pártkülönbség nélkül szivesen fog láttatni.

A földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium legujabb leirata Debreczen sz. k. város közönségéhez a felsőgazdasági iskola ügyében.

Ugy lévén meggyőződve, hogy kevesebb számu, de kellőleg felszerelt s berendezett gazdasági tanintézet jobb szolgálatot tesz az ország földmivelésügyének, mint bár több, de hiányosabban ellátott szakintézet; másként a vezetésem alatti miniszterium átvétele alkalmával két uj intézet megnyitásának terhe hárult reám, a kassai gazdasági tanintézeté s a tarczali vinczellérképezdéé, mely intézetek felszerelési költségei, a viszonyok által előidézett takarékossági indoknál fogva, ez idénre rendelkezésemre nem adattak. Nem maradt ennélfogva egyéb részemre hátra, mint hogy minden egyéb tekintet mellőzetével egyedül a föczélt tartván szemem előtt, a gazdasági intézetek számát megszoritsam és a létezők közül azt, mely jelen viszonyai között magas feladatának legkevésbé felelhet meg, feloszlassam.

Igy keletkezett azon elhatározásom, melyről a város közönsége augusztus 27-röl 15252 sz. a. kelt leiratommal a kebelbeli gazdasági tanintézetnek már a legközelebbi tanévre leendő beszüntetését illetőleg értesülést nyert.

Mielőtt azonban a most érintett határozatom foganatositását elrendeltem volna, megbizottaimat a helyszinére küldtem, hogy ott az intézet iránt mutatkozó érdekeltségről egyrészt, másrészt az ebből önként folyó áldozatkészség iránt tájékozást nyerjenek.

Ugy érdeklett megbizottaim, mint a nemes város küldöttsége utján élénk megelégedéssel vettem tudomást azon kegyeletes ragaszkodásról, melylyel a város közönsége az intézet irányában viseltetik, emellett azon áldozatkészségről is, — melyről a város közönsége már számos alkalommal tett tanuságot, s mi biztositékul szolgál nekem arra nézve, hogy az intézet jövőre nézve leendő fentarthatása, illetőleg annak a tudomány és gyakorlat igényeinek megfelelő irányban kifejlesztése, a szigoru országos pénzügyi helyzet nehézségei közt is lehető lesz.

Mely áldozatkészségre, ha a közelebbi teendők során ténylegesen támaszkodhatom, részemről tisztemből folyó kedves kötelességemnek fogom ismerni, megtenni mindazon lépéseket, melyek a kérdésben forgó gazdasági intézet életképességét biztositják.

Az intézet életképessége attól függ, hogy az egy gyakorlati előkészitő évvel toldassék meg künn a gazdaságban, hogy ekként azon hátrány, mely az intézet gazdaságnak a belső intézettől távol fekvése által idéztetik elő, megszüntessék.

Föltételeztetik továbbá az életképesség az által is, — mint ez hivatalbeli elődeim s a város közönsége között folyt tárgyalásokban is hangsulyozva lett, hogy az intézeti főépület a város szélétől a központra tétessék át, hogy ekként a helybeli főiskola növendékeire nézve annak látogatása lehetővé s kényelmessé tétessék, mely áthelyezés lehetővé tenné egyuttal azt is, hogy a gazdasági tanintézet s a melléktantárgyakra nézve jeles előadókat ugy a ref. kollégium, mint a városi reáliskola tanárai karából nyerhessen s ezáltal az intézet fentartási költségei körül megtakaritás is lehessen eszközölhető, anélkül, hogy a tanitás ügye rövidséget szenvedne.

Az intézeti főépület érdeklett áthelyezése ha megtörténik, s ha emellett a jelenben fenálló felvételi szabályokon azon módositás eszközöltetik, hogy az eddig nyolcz gimnazialis osztály végzésétől a felveendőkre nézve elállván, 6 gimnazialis, illetőleg realiskolai év végzéséről bizonyitványnyal az ifjakat az intézetbe felvétetem. nem kétkedem afelett, hogy a debreczeni gazdasági intézet növendékek tekintetében a versenyt sikeresen fogja a létező más intézetekkel kiállani.

Azon érdekletségből következtetve, melyet a nemes város közönsége a gazdasági tanintézet fentartása ügyében tanusit, nem lehet kétkednem a felett, hogy a város közönsége módokat fog nekem szolgáltatni arra nézve, hogy az intézet ügye egyesült erővel kedvező megoldást nyerhessen.

Ép ez okból hivatkozom a nemes városi közönség ugyanazon hazafias áldozatkészségére, melyet a kebelében létező intézetnek évek előtt történt megalapitása alkalmával oly fényesen tanusitott, s felhivom a közönséget, hogy az intézeti főépületnek a város központjába leendő áthelyezését saját erejével eszközölje, némi kápótlásul a jelenlegi intézeti főépület és telek maradván a városra. Igérem viszont részemről, hogy az első gyakorlati évberendezési költségeit künn a gazdaságban tárczám terhére elvállalom.

Mind e kérdésnek lebonyolitására czélszerünek vélem, ha a város közönsége részéről egy szükebb körü bizottságot nevezne ki, mely bizottsággal ez ügyben megbizottam a hely szinén fogna a szükséghez képest érintkezni.

Hogy pedig a nemes város közönsége a kebelbeli gazdasági tanintézet fenmaradását illetőleg már a legközelebbi időkre nézve megnyugtatva legyen, intézkedtem az iránt, hogy a jelenlegi status quo egyelőre fentartassék. Budapest szept. 3. **Bartal mk.**

Vidéki élet.

H.-Szoboszló, szept. 6.

Haladunk! H.-Szoboszlón egy jókony czélu mükedvelői társulat alakult, melynek előadásait szinmüvészet, hangverseny, zenészet és tánczestély képezik; tagjai mindkét nemből müvelt fiatal erőkből alakultak, kikről már előre is feltételezzük az eredményt.

Hogy kik tagjai és mily eredménynyel müködnek közre, a legközelebbi időben megtartani szándokolt előadás után közölni fogjuk.

Helyiségök a nagy vendéglő diszteremben szereltetett fel igen diszesen, melynek következtében a pártolás is nagyban remélhető.

△

Nagybánya, szept. 4.

Mult hó 19-iki közgyülésben vétetett tárgyalás alá a belügyminiszternek a törvényhatóságok kikerekitése tárgyában, közvetlen a városhoz küldött felhivása, hogy e kényes kérdésben a városi képviselőtestület mikint járt el, feleljen. A mondott gyülésben e tárgyban hozott határozatunk:

„Nagybánya sz. kir. bányaváros százados önállását — mint ezt már f. évi 170—16. sz. a. a magas képviselőházhoz tett feliratában indokoltan kijelentette — fentartani kivánja, nemcsak azért pedig, mert e haza végvidékén levő kifejlett ipar s bányászattal biró kir. város önállásával helyzeténél fogva, mint eddig, ugy jövőre is utalva van a magyar nemzetiség terjesztésére, hanem mert saját jövedelméből a lakosság terheltetése, vagy állami segély igénybevétele nélkül, mint eddig, ugy jövőre is képes törvényhatósági költségeit fedezni s háztartását ugy berendezni, hogy az a rendes közigazgatás igényeinek teljesen megfeleljen. Ha pedig az állami közigazgatás érdekében e törvényhatóság bekebelezése következnék be, az esetben teljes önállósága fentartásával, az ősi megye, Szatmármegye kiegészitő része óhajt maradni.

De ha végre politikai tekintetek, vagy magasabb állami szempontból e vidéken egy uj megye kikerekitése, vagy szabályozása válnék szükségessé, s e kikerekités e hatóságot is elszakitaná Szatmármegyétől, ha ezen kikerekitett vidék, vagy megye székhelye, s mintegy központja eddig is élvezett törvényhatósággal Nagybánya városa fog kijelöltetni, az esetben a törvényhatóság minden tekintetben teljes önállósága fentartásával a megye, vagy vidék székhelye lenni, nemcsak óhajt, de a kormány ily intézkedését örömmel üdvözli.“

Kedvencz eszméje lehet a belügyminiszternek ezen ki és bekebelezés keresztülvitele, zavart csinálni ott, hol nincs, mert ugyan hogyan is lehetne azt máskint nevezni, mit az egész országban e papiroson földeidarabolási eljárásával felszinre hozott, miért akarja a kisebb városokat a nagyobb idegen elemekkel elnyeletni, — ha oly czélszerü ez eszme, hogy az minden nehézség nélkül keresztülvihető legyen, ajánljuk, hogy kerekitsen ki egy mintamegyét, s az mutassa meg életrevalóságát, igy bizonyosan mindnyája sietni fog hasonló boldog lenni.

Mult hó 21-én este kiütött tüz alkalmával mutatták be magukat önkéntes tüzoltóink, elég dicséretesen müködtek, azonban lehetetlen ez alkalommal meg nem rövni azon esernyő alatt — mert eső volt — sétálókat, s különösen tüzoltókat, kik a vész idején mások botránkoztatására nők társaságában mulatnak, s mulattatnak. — Az egylet alapszabálya nem egyformán kötelez mindenkit, vannak kivételek is?

Folyó hó 2-án egy felállitandó nemzetiségi iskola feletti tanácskozásra nagyszámu oláh közönség gyült itt össze, s a lett eredmény, hogy jövőre fognak végezni, bizony, ha igaz czimet akarunk annak adni, nem mondhatunk mást, minthogy az tüntetés akart lenni.

A legszebb meleg napok szőlőtermésünket talán megérlelik.

— ő —

---

tosító-bank,“
biztositó közön-
gy a kölcsönös-
alapján társulva,
sithasson, hogy a
tiszta haszon
idegen vállal-
i. — ujabban a
biztositó feleket
tal sem nyuj-
, hogy a befize-
sban 5%-tólit fizet
inden áldozat nél-
ennyiben mig él,
j oly tőke, mely
esetére pedig a
nagy fontos-
vja a t. cz. közön-
önös biztositó-bank“
zerügynöksége.
ázánál az emeleten.

ve előlegesen értekezhetni a
al csapó- kisszappanosutczán
att.
492 3—7

ó ingatlanok.
czenben az Olajütő mellett
ós majorsági föld. a rajta levő
több jó épülettel, luczernással
8000 élőfával —
bá czeglédutczán 148-dik
külső földjével együtt — kedélek mellett — eladó.
ezhetni a benne lakó tulaj-
Németi Gáborral.

Rónai Gyula emléke.

EMLÉKBESZÉD RÓNAI SIRJÁNÁL.

— Mándoki Bélától. —

Tisztelt halotti gyülekezet! Kedves pályatársak! N. é. résztvevő közönség!

Mielőtt a kedves, s általunk annyira szeretett pályatársnak, Rónai Gyulának kiszenvedett porait átadnók közös anyánknak — a földnek, engedjétek meg kedves hallgatóim, hogy örök „Isten hozzád“-omat elmondhassam.

Oh, hol vegyek szavakat leirni veszteségünket?! Hol a könyv, mely enyhitsen bennünket fájdalmainkban, midőn magyar szinészetünknek e korán elhullt meteora s szintársulatunknak fényes oszlopa romba dőlt!!

A büszke czédrus összezuzott koronájával e szük keretbe szoritva fekszik lábaink előtt..!

A kedves gyöngéd férj, a jó atya, az önfeláldozó hü barát nincs többé, korán hagyta el szeretteit, korán pályatársait, de legkorábban azt, melynek felkent dicső papja volt, a művészetet! — A müvészetet, melyet annyira imádott, mely nemes lényével egygyé forrott, s melynek ő is annyira kegyelt fia volt!

Hisz, ki ne emlékeznék önök közül tisztelt résztvevő közönség s szeretett pályatársaim, azon óriás mesteralakokra, melyeket lánglelke elénk állitott? Ki ne emlékeznék a büszke Coriolánra, az őrült Lear király fájdalmaira, az ősz király kétségbeesése s a vihar kitörő dühe egy volt! Ki ne emlékeznék a vérszomjas Richardra, Moor Ferenczre, Othellóra, a büszke Dózsa Györgyre, Machbetre, Brankovicsra, s az egyszerü Claudera s azon számos nemes és igazi alakra, melyeknek előadása annyiszor elragadt benneteket n. é. közönség s bennünket kedves pályatársaim! — És most, e ragyogó szellem porhüvelye itt van előttünk, letarolva férfi korának legszebb szakában, — nehány percz mulva átadandó az örök enyészetnek!!!

Oh, minő nehéz tőled az elválás, felejthetetlen pályatárs! — tudva azt, hogy porhüvelyeddel mindened sirba száll; küzdés a szinész élete, küzdés a szinész halála! Még a halál is méltánytalan hozzá, mert nemcsak életet, hanem teremtett alakjait is elrabolja.

A költőt müve örökiti, a szobrászt alakjai hirdetik az utókornak, a festő képeiben él, de a szinész mesteralkotásait eltemeti a sirok jéghazája, s csak a hagyomány tartja fen emlékét az utókornak, a mely csak képzeli, de felfogni nem tudja.

Mint ritka üstököscsillag, ugy jelentél meg a színészet egén, fényed besugározta nagy Magyarországot; nincs város hazánkban, mely nevedet ne dicsőitené, mely ne leikesült volna nemes müvészeteden; s most igy vagy letörve a halál zord keze által, mint a nemes tölgy a vihar romboló orkánától összezuzva, müvészeted delében, életed legszebb korában.

Oh! hol vegyünk könyeket megsiratni téged, hisz ott, hol kipótolhatlan a veszteség, mint a miénk, ott a gyáva könyek nem enyhitik a sajgó sebeket

A mi legtöbb volt nemes lényedben, a mi egész életed koronáját képezé, az oltá ki e drága életet, a.... sziv!

És most hozzátok fordulok gyászos nő, önfeláldozó hitves, jó anya, hozzátok nagy halottunk árvái! Leljetek megnyugvást az ég végzésében, könnyitse kipótolhatatlan veszteségteket ez óriási részvét, melylyel drága elköltözöttünk iránt, nemcsak kesergő pályatársai, barátai, ismerősei, hanem az egész nagyváradi nemes közönség viseltetik, a hit szavát nyujtom nektek vigaszul „Az ur adta, az ur elvette, legyen áldott érte szent neve.“

És most, isten veled, kedves jó barát s feledhetetlen pályatárs, legyen a hant könnyü feletted, mely kiszenvedett poraidat fedi, lengjen sirod felett az emlékezet. Isten veled! Örökre isten veled!.... Amen.

Nagyvárad, szept. 6. 1874.

*

— Rónajnaka „N.-Várad“ tegnapi számában Rádl Ödön szép emléksorokat szentel. Közöljük a czikkből, történelmi értéke tekintetéből a következőket.

„Rónai egyetlen ugrással emelkedett fel a semmiből; 1845-ben mint 17 éves fiatal diák lépett fel először a szinpadra Budán, „Lorenzino“-ban, a czimszerepet játszva. Hirét e fellépte alapitá meg. Mint fenoméről beszéltek róla mindenütt, mert még akkor sem irodalmunk, sem szinészetünk nem ismerte a mai napság annyira divó s a középszerüségeknek annyi babért igérő clique-rendszert, s több volt az őszinteség a müvészi körökben. Nemsokára megszerette az egész ország; diadalról diadalra lépett minden magyarországi és erdélyi városban. Győrött, Pozsonyban, Pécsett, Debreczenben, Kassán, Kolozsvártt, Nagyváradon, Aradon, Szabadkán egymásután ragadta el a közönséget. Budapesten két évig volt a nemzeti szinháznál: itt történt vele, hogy Jókai „Dózsa György“ egy előadásakor felrohant a szinpadra, hogy kezet szorithasson a müvészszel, ki mintegy teremtve volt darabja czimszerepére. A nemzeti szinháznál azonban nem volt maradása; a szó szoros értelmében elmarták onnan apró egyéniségek, kik nem lettek volna érdemesek müvészi tekintetben saruinak szijjait megoldani, de a kik értették a mesterséget, hogyan kell mások önállóságát és önérzetét a magok rovására kizsákmanyolni.

*

Rónai az ifj. Dumas „Alfons ur“ czimü darabjában, a tengerészszerepben lépett fel utószor Nagyváradon. Életrajzából a „Bihar“ következő adatokat közöl: Rónai Gyula született Somlyó-Vásárhelyt (Veszprémmegyében) 1828-ban a nemes Morócz családból. A jogi pályára lépett, de vonzalma és lelkesedése csakhamar megváltoztatta életpályáját: már 1845-ben a 17 éves ifjut a Budán müködő szintársulatnál találjuk, s a „Lorenzinó“ czimü drámában a czimszerepet nagy hatással személyesitette. Édes atyja megtudva ezt, rögtön Budapestre sietett, fiát előbbi pályájára kényszeriteni. De a nagyratörő lélek nem sokáig türheté a bilincseket, visszatért Thalia oltárához, melynek 3 év leforgása alatt avatott papjává lőn, s mint fényes meteor tünt fel a színészet egén. Csakhamar Budapestre hivatott, müvészetével mindenkit elragadott, két évmulva az irigység Budapestet odahagyni kényszerité; azóta a vidék — különösen a nagyvárad-debreczeni közönség kedvencze lőn.

*

Megkaptuk a családi gyászjelentést is. Ime, itt van: Rónai Gyuláné született Prielle Lilla, saját és gyermekei Sándor, és Mari, s a távollevő rokonok nevében bánatos szivvel tudatja forrón szeretett kedves

férjének, az édes jó atyának, s hü rokonnak **Rónai Gyulának**, a debreczen-nagyváradi szintársulat tagjának, szivbaj következtében, hat heti sulyos szenvedés után, folyó hó szeptember 4-én d. u. 3 és fél órakor, életének 46-ik évében történt gyászos kimultát. Kedves halottunk földi maradványai folyó hó 6-án délután fognak az apácza-utczai Gyalokay Antal-féle házból a róm. kath. szertartás szerint, az olaszii sirkertben eltakarittatni. Mely végtisztességre az elhunytnak barátai, kartársai s ismerősei tiszteletlel meghivatnak. N.-Várad, szeptember 4. 1874. Nyugodjál csendesen! egy jobb világban látunk ismét!! — A szintársulat gyászjelentése pedig igy hangzik: A debreczen-nagyváradi szintársulat összes személyzete bánatos szivvel tudatja szeretett pályatársuknak, az önfeláldozó barátnak: **Rónai Gyulának**, a debreczen-nagyváradi szintársulat kitünő tagjának, életének 46-ik évében, hat heti sulyos szenvedés után szivbaj következtében, folyó hó 4-én délutáni 3 és fél órakor történt gyászos kimultát. Kedves halottunk földi maradványai folyó hó 6-án délután 4 órakor fognak az apácza-utczai Gyalokay Antal-féle házból a róm. kath. szertartás szerint, az olaszii sirkertben eltakarittatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt barátai, tisztelői, pályatársai és ismerősei tiszteletlel meghivatnak. Isten hozzád kedves jóbarát, emléked élni fog szivünkben örökké! A debreczen-nagyváradi szintársulat összes személyzete.

Ausztria.

— Vardöe norvég szigetről kelt távirat szerint, mikint a bécsi lapok jelzik, az északi sarkvidék vizsgálata végett 1872-ik évben elindult küldöttség e hó 3-án délután az elől nevezett szigetre megérkezett. A hajó „Tegethoff“, melyen az indulás történt, oda veszett. A küldöttség összes tagja közül egy matróz halt el, a többi friss egésségben érkezett vissza. 1873-ban a hajó lefagyott, s e miatt kénytelenek voltak azt odahagyni. Szánra tett csajkán menekültek, s 96 napon át folytonosan utaztak visszafelé, mig végre egy orosz hajóval találkoztak, mely által a mindinkább fenyegető veszélytől megmentettek. Nowoja-Zemlatól 250 mértföldnyire északra nagy darab földet találtak, s nem csekély fontosságu tudományos fölfedezéseket tettek. A megérkezett küldöttséghez ő felsége a császár táviratot küldött, melyben örömét fejezi ki a szerencsés megmenekülés felett.

A szász király nem Prágában, hanem Brandeisban fog találkozni az osztrák császárral.

Külföld.

— **Németország.** Gróf Rascon spanyolországi követet a császár tegnapelőtt ünnepélyesen elfogadá.

A sedani ünnepély e hó 2-kán nagy pompával tartatott meg.

Az ünnepélyen a gárdahadtest volt fölállitva és a würtembergi herczeg által vezényeltetett. Jelen volt a császár, a koronaörökös, a walesi herczeg és nagy számu katonai és polgári magas rangu egyéniség. A császárné és főherczegnők szintén jelen voltak. Az utczák ünnepélyesen föl voltak diszitve. A csá[illegible]felől rendkivüli lelkesedéssel fogadtatott.

A becsületbiróság életbeléptetése — a bajor katonatisztek közt — királyilag elrendeltetett.

A német császári koronaörökös és a würtembergi király e hó 4-én Heilbronn-ban találkoztak, hol a koronaörökös tiszteletére fényes ünnepély rendeztetett.

A poseni rendőrigazgató értesité a karmelitanők fejedelemasszonyát, hogy zárdájokból minden idegen származásu karmelitanőt harmincz nap alatt eltávolitson. A fejedelemasszony emiatt a miniszterhez folyamodott, és időhaladékot nyert.

Olaszország. Az Opinione megczáfolja azon hirt, hogy a kabinetben válság fog történni.

Az Aetna három helyen kitört, és még folyvást dühöng. A közelebb eső falvakból a lakosok kiköltöztek.

Francziaország. A belügyér kijelenté, hogy a Bazaine szökésének elősegélésével vádoltak ügye e hó 14-én fog tárgyaltatni.

Törökország. A porta által ismét 230 Krupp-ágyu készitése rendeltetett meg, melyek árát a szultán saját pénztárából fedezi.

Svédország. Az országgyülés jövő október 5-re egybehivatott.

Spanyolország. Az uj miniszterium következőleg alakult meg: Sagasta: miniszterelnök és belügy, Ullva: külügy, Serrano Badoya: hadügy, Camacho: pénzügy, Arias: tengerészügy, Navarre Rodrigo: kereskedelemügy, Romerz Ortiz: gyarmatügyiminiszterek lettek.

Az elrendelt sorozás folytán eddigelő 43.823 egyén soroztatott be. Katonamentességekért fizetett összeg egy millió reál.

— **Egy afrikai uj kontinentalis tenger.** Afrikában nagyszerü vállalat van készülőben. Ezen vállalat czélja egy 350 kilométer hosszu és 60 kilométer széles continentalis tenger teremtése a sivatagban egy 20—40 méter mély csatorna segélyével a gabés-i öbölből, mely a földközi tengerből fogná alia tengert ellátni. Lesseps, a szuezi-csatorna vállalkozója, a vállalat költségeit, — mely vállalat Algier fölvirágzását nagymérvben fogná előmozditani, — 13 millióra becsüli. — Minthogy itt hajdan csakugyan létezett egy tenger, de iszaplás következtében a földközi tengerreli összeköttetése megszakadt, a viz elpárolgott és a medencze kiszáradt — elégséges a régi állapotot visszaállitani és a földközi tengernek a medenczéhez jutását lehetőssiteni. Némelyek ugyan tartanak attól, hogy ezen continentalis tenger káros befolyással leend Európa éghajlatára, hogy folytonosan fog esőzni, hogy a magas svájczi hegycsucsok által felfogott vizpára lavinákat fog előidézni, melyek a völgyekbe fognának lehömpölyögni és nagy pusztitásokat okozni. Meteorologok azonban mosolyognak ily aggodalmak felett. Ki hinné, hogy Európa oly tetemes változáson menne keresztül, ha a földközi tenger nehány száz négyszegölnyivel nagyobbittatnék? Ha az égalj változik — minek be is kell állani, ugy az ott az ujtenger közelében fog megváltozni, tehát ott, a hol hasznos is hogy a száraz égalj nedvessé legyen. Nincs is kétség aziránt, hogy az uj continentalis tenger annyi párával fogja a légkört megtölteni, hogy termékenyitő esőzések beálljanak; valamint az is bizonyos, hogy e vállalat Algier fejlődését fogná biztositani, s Francziaországnak is nagy hasznára válnék.

UJDONSÁGOK.

* **Városi közgyülés** tartatik folyó hó **9-én** azaz szerdán délelőtt 9 órakor. Tárgyak: a gazdasági tanintézet ügyében Budapesten járt küldöttség jelentése, a törvényhatóságok kikerekitése Debreczent közelebbről érdeklőleg, és a lejtmérési munkálatok felvállalásának eredménye.

* **A városi nagy kölcsönnek felvétele** iránti véleményezéssel megbizott küldöttség nagy előhaladást tett már tanácskozásában; habár véglegesen még meg nem állapodott is. Ugy látszik, átalános azon nézet, hogy 2 millió forint kölcsönre lesz szükség. S ezirántmár elég kedvező (6½%-os készpénz) ajánlat is tétetett, sőt kilátás van még kedvezőbb ajánlatra is. E nagy kölcsönből kifizettetnék a városnak minden magánadóssága, mintegy 600,000 frt. A maradvány elemi és reáliskola épitésére, a gazdászati iskolai épületre, a reálfőiskola mostani és felsőbb osztályai fentartására, átalános burkoltatásra, lejtméretésre, csatornázásra, kórházra, dologházra, kaszárnyára sat. szükséges költségek fedezetéül szolgálna. Nagyszerü előhaladás reménye van tehát a kölcsönnel összekötve!

* **Gyászlobogó** hirdeté tegnap a szinház erkélyéről, hogy Thália temploma egyik kitünő papja elvesztését gyászolja Rónai-nak elhunytával.

* **A debreczenmegyei székhelyül** óhajtó közeli községek nyilatkozatai folytán a városi tanács — ugy halljuk — inditványt terjeszt be a szerdán tartandó közgyülésre az irant, hogy nyilatkoztassa ki a bizottmányi közgyülés, mikép a csatlakozni kivánó községeket szivesen fogadja, sőt a Debreczenben alakulandó megye részére áldozatokat tenni is kész. A közgyülés bizonyosan egyhangulag magáévá teszi ez inditványt! — Azonban mi, a czél elérése végett igen szükségesnek látnók, hogy az illető községek Debreczenhez csatlakozási kivánatukat — habár azt megyéjök küldöttsége előtt ki is fejezték — szeptember 15-ke előtt felratilag, illetőleg kérvényileg a belügyminiszteriumnál is tolmácsolnák! **A tárgy igen fontos és sürgős!**

* **Révész Imrétől** most van sajtó alatt a városi nyomdában a debreczeni nyomdászat története, tekintettel a hazai nyomdászatra. E füzet tiszta jövedelme a nyomdászok önképző egyletének javára ajánltatik.

* **A jogtudorság kérdéséhez.** Szántay Adolf ügyvéd és kir. aljárásbiró legközelebb volt Tanárki Gedeonnál, a közoktatási miniszterium államtitkáránál, ki jelenleg a távollevő minisztert képviseli, kihallgatáson. Nevezett jbiró azon kérdést intézte az államtitkárhoz, megengedtetik-é az ügyvédeknek a jogtudori szigorlatok letétele, ha az illetők akadémián hallgatták is a jogi tanfolyamot? Ha igen, akkor üdvözli a választ, de ha nem, akkor kénytelen felszólalni. A méltányossággal az össze nem fér, hogy azon ügyvédeknek, kik jogtudorok, elsőbbség adassék, s a többi ügyvéd a jogtudori szigorlatok letételétől azért tiltassék el, mert nem egyetemen végeztek. Az államtitkár szives volt a kérdésre kimeritő választ adni. Elég szabadelvüen. A kérdés megoldása azonban ugy lön, hogy a ki jogtudor akar lenni, folyamodjék az egyetemhez s ha kérelme indokolt, kivánsága teljesül. Most az lesz a kérdés, mily szabadelvüek lesznek az egyetemek, s a folyamodók minő feleletet kapnak? De adjanak bármi választ, az országgyülésnek gondoskodni kell, hogy az átmeneti intézkedések szabadelvüek legyenek, s az egyetemi sorompókat, mindazon jogtudori szigorlattevőnek meg kell nyitni, akik képesek és hivatvák azt letenni, habár akadémián végeztek is. A törvénynek visszaható ereje nem lehet, s senki ön vétke nélkül nem bünhődhetik.— Épen debreczeni egyén szólalván fel először e tárgyban, érdekesnek láttuk ezt ezért is nyilvánosságra hozni.

* **Főreáltanodánkban** a növendékek beiratása okt. 1-én kezdetik meg, mit az illetők érdekében jónak láttunk nyilvánosságra hozni előre is.

* **Kettős ünnepély** ment végbe tegnap reggel 8 órakor a cs. kir. katonaság részéről a Salétromlaktanya előtti térségen; egyik volt a Bartha László alezredes 40 évi katonai szolgálata emlékére, a midőn is tábori istenitisztelet tartatott; és pedig nemzeti zászló is volt kitüzve az ünnepély sziuhelyén. Az ünnepelt alezredes szép beszédet tartott a katonasághoz magyar nyelven. A másik pedig a fegyvergyakorlatokra behivott s a háboruban résztvett tartalekos katonák között történt hadi-érem kiosztás, s végül a teljes számban jelenvolt főtisztek előtt az összes kivonult katonaság elléptetése következett be a Nagyváradról átjött 51. gyalogezred zenekara közreműködése mellett.

* **A helybeli dalegylet** elmult névestélyemen azon kellemes meglepetésben részesitett, hogy szabatos és összhangzón előadott dalokba öntötte jókivánatait. Fogadják a derék dalegylet énekkel és szavakkal közreműködött t. tagjai irántam, mint egyleti zászlóanya iránt tanusitott eme megtisztelő előzékenységükért őszinte köszönetemet s engedjék kifejeznem azon forró óhajomat, hogy a debreczeni dalés zeneegylet ugy erkölcsi, mint anyagi előhaladás tekintetében hovatovább viruljon és erősbödjék. Debreczen. 1874. aug. 5. Komlóssy Imréné Thurzó Róza.

* **A debreczeni járásbiróságnál** — a hivatali személyzetnek dicséretet érdemlő szorgalma mellett is — annyira felhalmozódott a munka, hogy azt a jelenlegi személyzet meg nem birhatja. Az igazságszolgáltatás érdekei követelik, hogy az igazságügyminiszter ide **hova hamarabb** két, vagy legalább egy aljárásbirót alkalmazzon. A takarékossági szándék foganatositásának csak ott lehet helye, hol ezt a viszonyok megengedik.

* **Katonazene** volt tegnap Király vendéglőjében. Nagyváradról jöttek a zenészek, de bizony szegények egyetlen magyar nótát sem tudtak elhuzni. Tegnap este haza is mentek.

* **Gyilkosságot** jelentett be ma délelőtt a rendőrségnél Klein Ignácz helybeli birtokos, melyet Bodolai János nevü csőszén a macsi pusztán levő tengerivetésben az ez által megzálogolt kondások ma reggel végbevittek oly formán, hogy összeverekedvén, miután a kondások többen voltak, azok a nevezett csőstől a saját töltött fegyverét elvették s azzal azt agyonlőtték, sőt még ezután is ütötték a fegyver agyával, mely ketté törve találtatott a hely szinén; a holttestet kórházba hozták be; a tettesek elfogatása végett pedig a kellő intézkedések megtétettek.

* **A honvédlaktanya** felől szégyenletes hireket hallunk. A pár hó előtti zivatar lehordta ott a tetőt, s még mai napig sem csináltatta azt meg a város, holott onnan már több alkalommal tettek ez iránt jelentést.

* **Értekezletet tart** holnap délután 4 órakor a városi törvényhatósági bizottság a megyerendezés tárgyában.

* **Tüz.** (A „Debreczen“ t. szerkesztőségének.) T. szerkesztőség! Nagyobb szerencsétlenség kikerülése tekintetéből vagyunk kénytelenek, a t. szerkesztőség általa kapitányi hivatal tüzrendőri osztályának tudomására hozni, hogy ma 7-kén d. e. ¼11 órakor a kismesterutczán Szőke Sándor lakatosmester 1145 sz. házánál a rendellenes lakatosmühelyben tüzelés által a padlás kigyuladt, és csak a szomszédok erélyességének köszönhető, hogy saját és az oly közellevő szomszédok nádfedelü házai is a lángok martalékául nem estek. És mi szomszédok, kérjük a t. szerkesztőséget becses lapjokba felvenni ezen tudósitásunkat, hogy ezáltal a városi rendőrségnek alkalom nyujtassék ezen épületet vizsgálat alá venni.

* **Az apostolok** vagyis a közösügyes tartalékos katonák szétoszlása ma történt meg. Az egyévi önkéntesek pedig benmaradtak még egy hétre. Ez aztán katonai bölcsesség, melyet a közmondás szerint, az „apátok lelke sem ért. No mert, minél képzettebb ember valaki, annál kevesebb esze van ahoz, hogy jó (közösügyes) katona legyen. Egyéb észszerü ok nem lehet arra nézve, hogy a müvelt osztályból kikerült „önkéntesek“ tovább tanuljanak, mint mások.

* **Öngyilkosság.** A nagy-cserén a Gottlieb Menyhért kaszálójában ma reggel az ottani erdőréd egy felakasztott fiatal embert vett észre, s efelől a közeli tanyabelieket is értesitvén, többed magával a fáról a szerencsétlent levette s a városra behozta, a nála talált irónnal irott következő levéllel együtt, melyből kitünik, hogy nevezett Kiss Ferencz nevü szijgyártósegéd volt, s hogy közelebb Hevesen, Herdeviu nevü kocsigyártónál szolgált s ott magát becsületesen viselte; a levél igy hangzik: „Kedves barátim, ne csudálkozzatok rajtam, hogy ily szerencsétlen halállal kellett kimulnom, mert 4 hete, hogy utazom és munkát sehol nem kaphattam, és három nap már nem ettem egy falatot sem, kénytelen voltam tehát stb.“

* **Rónaink temetése** tegnap délután igen nagy részvét közt ment végbe Nagyváradon. A sirnál Mándoki Béla tartott emlékbeszédet, mely mai számunkban foglaltatik. Debreczenből Kiss Sándor volt intendáns küldött a müvész koporsójára koszorut. Lengjen béke az elhunyt porai felett!

* **Ez is mehet.** Tegnap a Tóczóskert alsó járása háta megett a tilalmasból lövöldöztek valami ittas fráterek. Az ily vadpuskások megérdemlenék, hogy oda tétetnének, a hol gondolkezhatnának a felett, mikép és hol szabad puskázni, s mámorukból kiocsudva, józan elmével szabályozni tanulnák cselekvényöket.

* **Piaczunkra** a hetivásár első napja alkalmából hozott mindenféle termény ára a mult heti csökkenést mutatja. Ugyanis tiszta buza jobbféle 9.60—10 ft, könnyebb 8.80—9.40 kr, kétsz. 7.60—8.40 kr, rozs 6.60—7.20 kr, árpa 5—5.20 kr, zab 3.40—50 kr, köles 9 ft. tengeri 8.80—9.20 kr, vadrepcze 3.80—4 frt, zsák kolompér 2 ft.

* **Német falragaszokban** hirdeti Chorini német daltársulata előadásait. Valóban mind az ő részéről megrovandó merénylet ez, mind a kapitányi hivatal részéről nagy hiba, hogy megengedi ily magyar városban a tisztán német hirdetést és a német nyelvü előadásokat is! — Az ily kicsinségek is veszélyes hatással vannak a nemzeti érdekekre, melyeket oly féltékenyen kell őriznünk. Itt a mulasztás is vétekké növi ki magát!

* **Engedély nélküli** mulatságot rendezett egy bizonyos helyen nehány szolgáló tegnap éjjel, a jelenleg nagy számban itt levő katonaság tiszteletére, hanem a rendőrség tervöket elrontotta, sőt a nagyon kétes erkölcsü leányokat be is kisértette.

* **A marhavész**, valamint a hasznos házi állatoknak a város összes határában minden járványos betegségtől teljes mentessége felől tett felterjesztést a miniszteriumhoz a városi állategészségügyi bizottság.

* **A helybeli tart. honvédek** soraiból a m. k. 46-dik honvéd zászlóaljparancsnokság október 1-sö napjára 64 egyént hivott be 10 napi időtartamra kiképeztetés végett.

Hazai hirek.

(*) Dr. Nobla fővárosban m. hó 31-én temettetett el, rendkivüli részvét kiséretében. Az elhunyt, derék orvos és átalánosan tisztelt egyéniség volt. A szabadkőmivesek társaságához tartozott. Fischer gépgyári igazgató mondta az utósó „kőmives“ bucsut. Az ünnepélyes jelenet élénk hatást gyakorolt.

(*) Jótékony adományok. Fogarasy királyhágón tuli püspök a legközelebbi időkben 24,689 frtot osztott ki különböző jótékony czélokra. A honvédmenházra Fiumében 513 frtot gyüjtöttek.

(*) Molnár György jelenleg két opera szövegén dolgozik. Ezek egyikét a Jókai „Dalma“ czimü drámájából, másikát egy népmeséből készíti.

(*) A budapesti bizottsági közgyülés százezer forintot vett fel a költségvetésbe tüzoltási czélokra; ennek hová fordiása iránt Széchenyi Ödön gróf a fővárosi tüzoltók parancsnoka készitett tervet, mely a város részéről is el lön fogadva.

(*) Sz. Benedek helységben Barsmegyében folyó hó 16-án postahivatal lép életbe.

(*) Az országos tüzoltó II-ik nagygyülés Sopronban tegnapelőtt nyittatott meg nagy érdeklődés s mintegy 30 tüzoltóegylet képviselete mellett.

(*) Nagy tüz volt aug. 28-kán a borsodmegyei Disznósdon. Mint a „M. Állam“-nak irják, egy izraelita asszony spiritussal bajlódván, ez lángot vetett és lángba borult először maga a szerencsétlen asszony, a ki meg is halt; azután csaknem egyszerre 41 ház minden melléképületeivel, csürjeivel lett a tüz martaléka. Odaveszett mindenféle termesztmény, takarmány. A szegény nép élelem és hajlék nélkül siránkozva jár koldulni falurólfalura. Most a szerencsétlenek számára segélyt gyüjtenek.

(*) A mohácsi csata évfordulóját aug. 29-én a szokásos isteni tisztelettel ülték meg a kápolnában, mely az elesettek emlékére van szentelve. Garay Alajos szekcsői plebános mondott egyházi beszédet. Előtteval este a mohácsi polgári körben is volt emlékünnep, hol a dalárda énekelt, aztán pedig egy fiatal ember, Polgár József tartott paprikás alkalmi beszédet ily czim alatt: „Lehetséges-e egy második mohácsi vész?“

(*) Téboly. A napokban egy 18 éves leányt, midőn szüleivel Budára ment, a lánczhid budai végén hirtelen tébolyrohamok szálltak meg, még pedig oly erővel, hogy szülei nem birván vele, két rendőr segitségét kellett igénybe venniök. A szerencsétlen leányt meg kellett kötözni s ugy szállitani haza szülei lakására.

A „Debreczen“
eredeti

MAGANTA VIRATA.

— H-B öszörmény, szept. 7. Csütörtökön lesz a hajdukerület közgyülése, a törvényhatóságok kikerekitése tárgyában érkezett miniszteri leirat felett. — Nánáson Csohány Ferencz függetlenségi párti követjelölt zásziója leng. (Más uton ugy értesülünk, hogy Sós Gábor hasonlókép függetlenségi párti mellett is élénk mozgalom van, s Csohány János balközéppárti a nov. 7-ikei alapon is fellépett; sőt H.-Doroghon jobboldali jelölt is akad! — Szerk.) **— Doroghon pénteken találkozván vásár alkalmával sok nánási és doroghi választó, a Kossuth Lajos levele felett, melyet a „Debreczen“ hozott, föllelkesüvén, egy szivvel-lélekkel kijelentették, hogy a nagyférfiu elveinek ma is hivei s ezután is azok maradnak.**

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLAH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Arverési hirdetmény.

Vagyonbukott **Lobmayer József** csődhitelező választmányának határozata folytán, a tömeghez összeirt Széchenyiutczai, illetőleg az ugynevezett zsidókertben fekvő 745 □ öl kiterjedésü, pajtával ellátott szőllőnek bukott Lobmayer József nevén álló 600 frtra becsült fele része, a szüretelő edényeknek fele részével együtt, **folyó évi szeptember hó 28-dik napján d. u. 3 órakor,** másod izben tartandó nyilvános árverés utján, kedvező feltételek mellett, becsáron alul is el fog adatni.

Az árverési feltételek az alólirt tömeggondoknál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1874. szept. 4-én.

Nánássy László,
tömeggondnok.

496 1—3

Makk árverés.

Farkaszón — mely község a szatmári vasuti állomástól 5 mertföldre esik, s követ[illegible]zett ut vezet hozzá — folyó évi **szeptember hó 17-kén** árverésen eladatik: egy 520 holdas tölgyes erdő idei makk termése, mely 400 darab sertés hizlalására van becsülve: ennek kikiáltási ára 1400 frt, — bánatpénz 200 frt.

Ettől 100 ölnyi távolságra egy, malmokat is hajtó patak által elválasztva, 360 holdas vegyes bikk-tölgy erdő idei termése, 200 darab sertés hizlalására becsülve, kikiáltási ár 700 frt, bánatpénz 100 frt.

Az árverés befejeztével vevő köteles a vételár felét azonnal, másik felét pedig 3 hónap mulva kifizetni. — Bővebb felvilágositást ad Farkaszón (utolsó posta Érdőszáda) **Kállay Kornél.**

494 2—3

Szőllő önkéntes árverelése.

A széchényi kertben egy 1200 □ öl területü jó karban levő szőllő — számos termő gyümölcsfával, s több száz[illegible]ra menő nemes oltványnyal — függő termésével, szüretelő edényekkel a helyszinén, folyó évi **szeptember hó 12-ik napján** délutáni 4 órakor el fog árvereltetni, — kedvező fizetési feltételek mellett, melyekre nézve előlegesen értekezhetni a tulajdonossal csapó- kisszappanosutczán 409. sz. alatt.

492 4—7

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.
Debreczenben, az egyházterén 342. szám alatti háznál, az udvar hátulján, 2 szoba, egy konyha, minden órán kiadó. Értekezhetni a bent lakó tulajdonossal.
498 1—3

Vadászoknak!
A hatvanutczai dülőben **vadászati engedély** adatik ez idénre 1875. január hó 1-sőjéig személyenként 3 frt lefizetése mellett. Értekezhetni Szallár Ferencz urnál, mint utcza elnöknél.
499 1—3

225. ARJEGYZÉKE
az „ISTVÁN“ gőzmalom készitményének.
(Debreczenben on költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. é.-ben, kötelezettség nélkül.)

	Ingyen zsákkal.	frt. kr.
A. Asztali dara	nagy szemü	16 40
„	50 ℔-os zsákkal	16 60
B. Ugyanaz apró szemü		16 40
„	50℔-os zsákkal	16 60
C. Dara középszerü		16 —
„	50 ℔-os zsákkal	16 20
Ó. Királyliszt		15 80
1. Lánglisat		15 40
2. Montliszt		14 40
3. Zsemlyeliszt különös		13 60
4. „		13 20
5. Fehér kenyérliszt I. rendü		11 60
6. Ugyanaz II. rendü		10 —
7. Barna kenyérliszt I. rendü		9 —
8. Barna „	II. „	7 —
9. Lábliszt I. rendü	„	6 —
10 Lábliszt II. „		5 —
11 Finomkorpa		3 40
12 Durvakorpa	zsákkal	3 —
„ „	zsáknélkül	2 60
„ „	Rozsliszt I. rendü	— —
„ „	Rozsliszt II. rendü	— —
„ „	III. „	6 —
„ „	IV. „	— —
Rozskorpa	zsákkal	— —
„	zsáknélkül	— —
00 Árpakása		21 —
0. Árpakása		19 —
1. Árpakása		15 —
2. Árpakása		— —
3. Árpakása		— —
5. Árpadara		15 —
6. Árpaliszt		— —

A zsákok sulytartalma:
A. B. C. 0—8 számig netto 150 font
9. 10. 11. „ „ 125 „
12 „ „ 100 „
K. L. és R. I.—III. számig 150 „
R. IV. V. „ „ 100 „
Á. K. 00—5 számig „ „ 100 „
Árpaliszt „ „ 125 „
Debreczen, 1874. szept. 7.

Gép fa-olaj.
Kész, törött festékek, száraz festékek, pamacsok, gallicziai és ausztriai terpentinolaj, bőr, vas, padozat-terpentin és kopál-lackok, paraffin, szekér-kenőcs, ásvány-vizek, valamint mindenféle füszer áruk, jutányos árban ajánltatnak.
Kacsó Ferencz,
füszer és festék kereskedésében, a takarékpénztár háza alatt.
Ugyanott tanuló az üzletbe felvétetik.
394 9—10

Debreczen, 1874. nyom. a részv. tára. könyvnyomdájában.